

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

27.06.2018р.

Львів

№ 63/11 - р/к

Справа № 1-02-35/2017

Про закриття провадження
у справі № 1-02-35/2017

Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали у справі №1-02-35/2017 та подання з попередніми висновками у справі від 13.06.2018р. № 63-03/48п про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Львівським міським комунальним підприємством «Львівтеплоенерго» (далі – ЛМКП «Львівтеплоенерго», ЄДРПОУ: 05506460, адреса: м. Львів, вул. Д. Апостола, 1, 79040), що передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води у вигляді дії Підприємства (нарахування плати за послуги з централізованого опалення мешканцям будинку (*інформація з обмеженим доступом*) в необґрунтованих розмірах).

ВСТАНОВИЛА:

I. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ.

(1) Розпорядженням Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення, ЛОТВ АМК України) від 09.06.2017р. №35рп/к розпочато розгляд справи №1-02-35/2017р. (далі – Справа) за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Львівського міського комунального підприємства «Львівтеплоенерго».

(2) Справа №1-02-35/2017р. розпочата за результатами розгляду колективного звернення мешканців (*інформація з обмеженим доступом*) (вх. від 13.03.2017р. №14/41-Ко) щодо правомірності нарахування ЛМКП «Львівтеплоенерго» плати за опалення місць загального користування.

II. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО.

(3) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» плата за житлово-комунальні послуги нараховується щомісячно відповідно до умов договору в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

(4) Надання послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води для споживачів регулюється Правилами надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та Типовим договором про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року №630 (надалі – Правила, зі змінами).

(5) Дані Правила регулюють відносини на ринку між споживачами та виконавцями послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води незалежно від форм власності та підпорядкованості.

(6) Слід зазначити, що відповідно до Правил у разі встановлення у багатоквартирному будинку засобу обліку теплової енергії споживач оплачує послуги згідно з їх показаннями пропорційно опалюваній площі квартири.

(7) Згідно пункту 12 Правил у разі встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії споживач оплачує послуги згідно з їх показаннями пропорційно опалюваній площі (об'єму) квартири (будинку садибного типу) за умови здійснення власником, балансоутримувачем будинку та/або виконавцем заходів з утеплення місць загального користування будинку.

(8) У разі нездійснення таких заходів споживач не сплачує за опалення місць загального користування будинку.

(9) Згідно пункту 28 даних Правил споживачі, які встановили у квартирі багатоквартирного будинку індивідуальні (автономні) системи опалення, оплачують послуги з централізованого опалення місць загального користування будинку відповідно до методики, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

(10) Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 31.10.2006р. № 359, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2006р. за № 1237/13111 затверджено Методику розрахунку кількості теплоти, спожитої на опалення місць загального користування багатоквартирних будинків, та визначення плати за їх опалення (далі - Методика № 359).

(11) У пункті 1.2 Методики № 359 зазначено порядок визначення витрат теплової енергії на опалення місць загального користування (далі - МЗК) у багатоквартирних житлових будинках для встановлення розміру плати за неї споживачами.

(12) Згідно пункту 1.4 Методики № 359 кількість теплової енергії окремо не визначається, а входить до загальної кількості теплової енергії, виставленої до оплати за опалення у таких випадках: якщо в багатоквартирному будинку незалежно від наявності або відсутності загальнобудинкового обліку теплової енергії відсутні суб'єкти господарювання, помешкання з індивідуальним опаленням, усі житлові квартири не обладнані приладами обліку витрат теплової енергії на опалення.

ІІІ. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА.

(13) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики), Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України провело дослідження становища ЛМКП «Львівтеплоенерго» на ринку надання послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води у період з 01.01.2016р. по 27.06.2018р.

(14) Об'єктами аналізу щодо визначення становища на зазначеному ринку є:

- суб'єкт господарювання – ЛМКП «Львівтеплоенерго», що здійснює діяльність на ринку надання послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води в межах розташування тепломереж, що перебувають у його володінні та користуванні;
- ринок надання послуг з централізованого опалення, централізованого постачання гарячої води.

(15) Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

(16) Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Львова не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у м. Львові в межах розташування тепломереж, що перебувають у його володінні та користуванні, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Львівтеплоенерго».

(17) Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води.

(18) Споживачами послуг з централізованого опалення у м. Львові є юридичні та фізичні особи, які отримують послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води.

(19) ЛМКП «Львівтеплоенерго» надає послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у м. Львів в межах розташування тепломереж, що перебувають у його володінні та користуванні.

(20) Отже, територіальними межами ринку надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води є межі розташування теплових мереж у м. Львові, які знаходяться у володінні та користуванні ЛМКП «Львівтеплоенерго».

(21) Часовими межами ринку надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води визначено період з 01.01.2016р. по 27.06.2018р. протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

(22) ЛМКП «Львівтеплоенерго» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

(23) Аналізуючи ринок надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води за період з 01.01.2016р. по 27.06.2018р., встановлено, що в межах розташування тепломереж, що перебувають у його володінні та користуванні ЛМКП «Львівтеплоенерго» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

(24) Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: ЛМКП «Львівтеплоенерго» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у м. Львові в межах розташування теплових мереж, які знаходяться у його володінні та користуванні. Відтак, у споживачів послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води у м. Львові альтернатива відсутня.

(25) У період з 01.01.2016р. по 27.06.2018р. на ринку надання послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води на території міста Львова в межах розташування теплових мереж, що перебувають у володінні та користуванні ЛМКП «Львівтеплоенерго» немає жодного конкурента. Отже, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище ЛМКП «Львівтеплоенерго» на цьому ринку є монопольним.

IV. ОБСТАВИНИ СПРАВИ.

(26) Для з'ясування обставин, викладених у колективному зверненні, Відділення надіслало вимоги про подання інформації на адресу ЛМКП «Львівтеплоенерго» від 21.03.2017р. №13/03-163 та від 24.05.2017р. №13/03-320.

(27) ЛМКП «Львівтеплоенерго» листом від 30.03.2017р. №08-3308 повідомило Відділення про таке:

«...Житловий будинок (інформація з обмеженим доступом) з 21 січня 2009 обладнаний індивідуальним тепловим пунктом (ІТП) з вузлом обліку теплової енергії (ВОТЕ) на опалення та гаряче водопостачання з ультразвуковим тепловим лічильником Х12, Ду 50, зав. №081110, виробник НВП «Вимірювальні технології», м. Київ.

Житловий будинок (інформація з обмеженим доступом) має горизонтальну розводку внутрішньобудинкової системи опалення, що передбачає можливість встановлення квартирних приладів обліку теплової енергії на опалення.

Станом на 31 березня 2017р. року в житловому будинку встановлено 102 квартирних приладу обліку.»

(28) ЛМКП «Львівтеплоенерго» листом від 30.03.2017р. №08-3308 повідомило Відділення про таке:

«Надаємо механізм нарахування кількості та вартості послуги з централізованого опалення місць загального користування (інформація з обмеженим доступом) на прикладі січня

- *спожито теплової енергії згідно показів загальнобудинкового приладу обліку 154, 00 Гкал:*

в т.ч. спожито на потреби опалення – 132, 58 Гкал

в т.ч. спожито на потреби гарячого водопостачання – 21,42 Гкал

- *Спожито теплової енергії квартирами з квартирними приладами обліку – 66,25030 Гкал;*
- *Спожито теплової енергії квартирами без квартирних приладів обліку – 28,08911 Гкал;*
- *Спожито на опалення всіх місць загального користування (в т.ч. сходові клітки та втрати у внутрібудинковій системі) – 38,24059 Гкал (132,58-66,25030-28,08911)*
- *Тариф на послугу з централізованого опалення – 1213,98 грн/Гкал (умовно-змінна)*
- *Вартість опалення місць загального користування по житловому будинку – 46423,31 грн. (38,24059*1213,98)*
- *Площа всіх квартир будинку (120) – 9115,3 кв.м.*
- *Вартість 1-го кв.м. опалення місць загального користування – 5,0929 грн. (46423,31/9115,3)»*

(29) Проте, у опитувальному листі споживача теплової енергії на житловий будинок (*інформація з обмеженим доступом*), який ЛМКП «Львівтеплоенерго» надало до Відділення у п.4 зазначено наступне:

4. Опалювальна площа будинку

4.1 Загальна площа квартир = 9063,11 м²

4.2 Опалювальна площа квартир = 8827,31 м²

S опалювальна = 12195,84 м²

(30) Проаналізувавши наданий ЛМКП «Львівтеплоенерго» до Відділення механізм нарахування кількості та вартості плати за послуги з централізованого опалення місць загального користування для мешканців (*інформація з обмеженим доступом*), ЛМКП «Львівтеплоенерго» при нарахуванні застосовує площу всіх квартир у будинку 9115,3 кв.м., а в опитувальному листі споживача теплової енергії вказана опалювальна площа 12195,84 м².

(31) Тобто, у разі застосовування опалювальної площі 12195,84 м², яка зазначена в опитувальному листі споживача теплової енергії при розрахунку кількості та вартості плати за послуги з централізованого опалення місць загального користування, вартість 1-го кв.м опалення місць загального користування для мешканців будинку (*інформація з обмеженим доступом*) зміниться в сторону зменшення на **1,2869грн.**

(32) Отже, при нарахуванні ЛМКП «Львівтеплоенерго» мешканцям будинку (*інформація з обмеженим доступом*) плати за послуги з централізованого опалення місць загального користування застосовує площу всіх квартир у будинку, а не опалювальну площу будинку, що в свою суперечить вимогам Правил №630.

(33) Слід зазначити, що питання:

- застосування опалювальної площі, яка зазначена в опитувальному листі споживача теплової енергії при розрахунку вартості плати за послуги з централізованого опалення місць загального користування;
- нарахування плати за послуги з централізованого опалення місць загального користування мешканцям будинку не відноситься до компетенції органів Антимонопольного комітету України, оскільки є прерогативою відповідних органів влади у сфері теплопостачання, зокрема, НКРЕКП, Мінрегіону та Держпродспоживслужби.

(34) Це підтверджується наступним, а саме:

- статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, зокрема, що економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома

продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку;

- статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що основними завданнями Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

(35) Отже, Антимонопольний комітет України не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції.

(36) Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

(37) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» та статтею 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» визначено, що регулятором у сферах енергетики та комунальних послуг (до останніх належать, зокрема, сфери теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення) є НКРЕКП.

(38) Відповідно до Положення «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Положення про НКРЕКП), затвердженого Указом Президента України від 10 вересня 2014 року №715/2014, контроль за дотриманням законодавства у сфері комунальних послуг здійснює, зокрема, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

(39) Згідно з підпунктом 8 пункту 3 Положення про НКРЕКП, одним з основних завдань Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг є, зокрема, захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та на суміжних ринках у сферах електроенергетики, теплопостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, у нафтогазовому комплексі.

(40) Отже, питання щодо дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства, яке регулює ринки, що знаходяться у сфері комунальних послуг, зокрема, Методики №359 та Правил №630, знаходиться в межах компетенції НКРЕКП та Держпродспоживслужби.

(41) Сукупність доказів, які зібрані Відділенням в ході розгляду Справи №1-02-35/2017 свідчать про факт порушення ЛМКП «Львівтеплоенерго» вимог законодавства, яке регулює ринки, що знаходяться у сфері комунальних послуг, зокрема Методики №359 та Правил №630, контроль за дотриманням яких знаходиться в межах компетенції НКРЕКП та Держпродспоживслужби.

VI. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(42) Отже, наявність в діях ЛМКП «Львівтеплоенерго» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого опалення у вигляді нарахування ЛМКП «Львівтеплоенерго» плати за послуги з опалення місць загального користування мешканцям будинку (інформація з обмеженим доступом) в необґрунтованих розмірах, не доведено.

(43) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

(44) Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) (із змінами), Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

(45) Закрити провадження у справі №1-02-35/2017 на підставі статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у зв'язку з не доведенням вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(46) Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

Р. Лещишин